

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 8 december 2021
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2021/0375(COD)**

**14386/21
ADD 3**

**AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198**

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	25 november 2021
aan:	de heer Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	SWD(2021) 360 final
Betreft:	WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE SAMENVATTING VAN HET EFFECTBEOORDELINGSVERSLAG bij voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (herschikking)

Hierbij gaat voor de delegaties document SWD(2021) 360 final.

Bijlage: SWD(2021) 360 final

Brussel, 25.11.2021
SWD(2021) 360 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE
SAMENVATTING VAN HET EFFECTBEOORDELINGSVERSLAG

bij

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad
betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese
politieke stichtingen (herschikking)

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Samenvatting
Effectbeoordeling van de herziening van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen.
A. De noodzaak om actie te ondernemen
Wat is het probleem en waarom is het een probleem op EU-niveau?
<p>Europese politieke partijen zijn transnationale allianties van partijen die tot doel hebben “bij [te dragen] tot de vorming van een Europees politiek bewustzijn en tot de uiting van de wil van de burgers van de Unie” (artikel 10, lid 4, VEU). Het statuut en de financiering ervan zijn geregeld bij Verordening (EG) nr. 1141/2014. Hoewel de verordening twee keer vóór de Europese verkiezingen van 2019 is gewijzigd, is er ruimte voor verbetering op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bepalingen inzake financiering - de EU-waarden, democratie en transparantie - de handhaving en administratieve lasten.
Wat is het doel?
<p>De belangrijkste doelstellingen van de herziening zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het wetgevingskader verbeteren dat Europese politieke partijen en stichtingen in staat stelt hun rol bij de vorming van een Europees politiek bewustzijn te vervullen door de democratische beginselen van artikel 10 VEU te waarborgen. 2. Ervoor zorgen dat de Europese politieke partijen en stichtingen de in artikel 2 VEU verankerde EU-waarden beter naleven. 3. Het financieel beheer van de Europese politieke partijen en stichtingen verbeteren, zorgen voor een passende handhaving van de verordening en de administratieve lasten verminderen.
Wat is de meerwaarde van EU-maatregelen (subsidiariteit)?
<p>De rechtsgrondslag van het initiatief is artikel 224 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat luidt: “Het Europees Parlement en de Raad stellen bij verordeningen volgens de gewone wetgevende procedure het statuut van de Europese politieke partijen, bedoeld in artikel 10, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, en in het bijzonder de regels inzake hun financiering vast.”</p> <p>Aangezien het Verdrag voorziet in de vaststelling van de regels voor Europese politieke partijen door middel van een verordening, moet, op grond van artikel 224 VWEU, elke wijziging van de huidige regels op EU-niveau worden vastgesteld.</p>
B. Oplossingen
Welke opties dienen zich aan? Is er al dan niet een voorkeursoptie? Zo nee, waarom niet?
<p>Het basisscenario (optie 1) bestaat erin de status quo te handhaven en Verordening (EU, Euratom) 1141/2014, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EU, Euratom) 2019/493, niet te herzien. Deze beleidsoptie laat echter de hierboven genoemde problemen onopgelost en is mogelijk niet geschikt voor toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>Optie 2 is gericht op de herziening van de financieringsbepalingen van de verordening. Deze optie sluit</p>

nauw aan bij de toezegging die voorzitter Von der Leyen in haar politieke beleidslijnen deed om in het kader van het actieplan voor Europese democratie wetgevingsvoorstellen in te dienen voor meer transparantie van betaalde politieke reclame en duidelijkere regels voor de financiering van Europese politieke partijen¹. Deze optie zou de financiële levensvatbaarheid van Europese politieke partijen en stichtingen verbeteren, extra waarborgen bieden tegen buitenlandse inmenging door middel van donaties en Europese politieke partijen en stichtingen in staat stellen zinvollere betrekkingen aan te gaan met gelijkgestemde partijen uit niet-EU-landen.

Optie 3 gaat verder dan de loutere herziening van de financieringsbepalingen en heeft ook betrekking op andere onderdelen van de tekst van de verordening die volgens de analyse van de Commissie en de input van belanghebbenden baat zouden kunnen hebben bij gerichte verbeteringen. Naast de herziening van de financieringsbepalingen omvat deze optie het verminderen van de administratieve lasten, het versterken van de handhaving en de sanctieregeling, het operationeel maken van het mechanisme voor controle op de naleving van de EU-waarden en het bevorderen van gendergelijkheid.

In de effectbeoordeling wordt voorgesteld te kiezen voor optie 3, aangezien deze optie de algemene doelstellingen van de herziening het beste dient.

Hoe reageren de verschillende belanghebbenden? Wie steunt welke optie?

De Europese politieke partijen en stichtingen, de Autoriteit voor Europese politieke partijen en stichtingen en de ordonnateur van het Europees Parlement zijn het erover eens dat Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 een nuttig wettelijk kader bood voor hun activiteiten en dat het opgezette stelsel niet hoeft te worden herzien. Tijdens het informele overleg hebben zij de Commissie echter gewezen op een aantal tekortkomingen en lacunes.

Deze opmerkingen werden bevestigd in het ontwerpverslag van de Commissie constitutionele zaken van het Europees Parlement (AFCO).

De Commissie heeft tussen 30 maart 2021 en 22 juni 2021 ook een openbare raadpleging gehouden. Tot de respondenten behoorden EU-burgers, ngo's, lidstaten, een onderzoeksorganisatie, een particuliere onderneming en andere organisaties. Hoewel de meerderheid van de respondenten Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 als nuttig tot zeer nuttig beoordeelde, waren zij van mening dat de Europese politieke partijen onvoldoende zichtbaar waren en niet toegerust om hun taak uit hoofde van de Verdragen te vervullen.

Daarnaast heeft de Commissie ook de feedback van de openbare raadpleging over het actieplan voor Europese democratie (gehouden van 15 juli 2020 tot 15 september 2020) meegenomen, waaruit bleek dat er brede steun was voor de reikwijdte van de herziening van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014, met bijzondere aandacht voor meer transparantie op het gebied van financiering en de banden tussen het nationale en het Europese niveau.

De Commissie had ook nauw contact met de medewetgevers, met name via de vertegenwoordigers van de lidstaten in de Groep algemene zaken van de Raad en de AFCO-leden en fractiecoördinatoren in het Parlement.

Tijdens dit informeel en formeel overleg spraken de belanghebbenden hun steun uit voor de herziening van de wetgeving door middel van gerichte wijzigingen om alle vastgestelde problemen aan te pakken.

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_nl_0.pdf

C. Effecten van de voorkeursoptie
Wat zijn de voordelen van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; zo niet, wat zijn de voordelen van de belangrijkste opties)?
Optie 3 is de voorkeursoptie, aangezien hiermee alle vastgestelde problemen volledig worden aangepakt en aangezien deze optie een maximaal positief effect voor alle groepen belanghebbenden sorteert. De maatregelen die in het kader van deze voorgestelde beleidsoptie worden overwogen, zouden de algemene doelstellingen van de herziening het beste dienen. De optie omvat een combinatie van maatregelen om de resterende mazen in de financieringsbepalingen aan te pakken, de waarden van de EU, democratie en transparantie te bevorderen, de handhaving te versterken en de administratieve lasten te verlichten, en zo de Europese politieke partijen en stichtingen te helpen hun taak uit hoofde van de Verdragen te vervullen.
Wat zijn de kosten van de voorkeursoptie (als er een voorkeursoptie is; zo niet, wat zijn de kosten van de belangrijkste opties)?
Mogelijk zal het in de praktijk brengen van sommige maatregelen ter consolidering van de regeling voor financiële verslaglegging voor Europese politieke partijen en stichtingen zorgen voor meer complexiteit. Deze initiële administratieve last zou echter worden gecompenseerd door de afschaffing van het systeem van dubbele boekhouding waarin de verordening momenteel voorziet.
Wat zijn de effecten voor kmo's en voor het concurrentievermogen?
Geen significante effecten. Gezien de specifieke aard van de verordening, namelijk dat zij rechtstreekse gevolgen heeft voor 20 organisaties (10 Europese politieke partijen en de 10 daaraan verbonden Europese politieke stichtingen), de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en de ordonnateur van het Europees Parlement, zullen de beleidsopties verwaarloosbare ecologische, economische en sociale gevolgen hebben.
Zijn er significante effecten voor de nationale begrotingen en overheden?
Idem. Zie hierboven.
Zijn er andere significante effecten?
De effectbeoordeling richt zich op de effecten van de opties op het gebied van grondrechten en democratie, namelijk een grotere rol voor de Europese politieke partijen en stichtingen, om bij te dragen tot de totstandbrenging van een Europese democratische ruimte. Tegelijkertijd zouden het financieel beheer en de transparantie van de Europese politieke partijen en stichtingen worden verbeterd, wat uiteindelijk de kiezers van de EU ten goede zou komen en hen in staat zou stellen vóór de Europese verkiezingen een beter geïnformeerde keuze te maken.
Evenredigheid
Het voorstel is evenredig aangezien het niet gepaard gaat met een volledige herziening van het stelsel, maar alleen gericht is op de lacunes die na de twee vorige herzieningen van deze verordening zijn blijven bestaan en die door de belangrijkste belanghebbenden zijn vastgesteld.
D. Evaluatie
Wanneer wordt het beleid getoetst?
Artikel 38 van de verordening bevat een evaluatieclausule die bepaalt dat het Europees Parlement om de

vijf jaar een verslag moet publiceren over de toepassing van deze verordening, na raadpleging van de Autoriteit voor de Europese politieke partijen en stichtingen. Eventuele in het statuut en de financieringsstelsels aan te brengen wijzigingen moeten in het verslag worden vermeld.

Uiterlijk zes maanden na de publicatie van het verslag van het Parlement moet de Commissie haar eigen verslag over de toepassing van deze verordening presenteren. Indien nodig kan dit verslag vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel tot verdere wijziging van de verordening.